

A feketeszájú géb (*Neogobius melanostomus*) első észlelése a Balatonban

Weiperth András

A feketeszájú vagy más néven kerekfejű géb hazai előfordulását 2001-ben igazolták a Duna gödi szakaszán, és azóta számos magyarországi víztestben (pl. Dráva, Ipoly, Tisza) megtalálták, terjedését dokumentálták. A faj a folyók főága mellett sikeresen hódította meg a mellékágakat, valamint a befolyókat. A feketeszájú gébet eddig nem mutatták ki sem a Balaton vízgyűjtőjén sem a Sió felső szakaszán, és a hazai kutatók jelentős része abban reménykedett, hogy a faj csak lassan jut el a Balatonig.

2015 és 2017 között három évszakban – tavasszal, nyáron és ősszel – a tízlábú rákok kutatása céljából csalizott rákvarsákkal végeztem gyűjtéseket a Balaton vízgyűjtőjén, valamint a Sió-csatorna zsilip alatti, Siófok belterületére eső szakaszán. Hároméves munkám során összesen 25 halfaj és három rákfaj (cifrarák, kecskerák, márványrák) egyedeit sikerült megfognom. A 2017-es őszi mintavétel alkalmával Siófok belterületén (46°54'9.80"É 18° 2'58.65"K) két adult, a siófoki móló mély vizéből (46°54'42.06"É, 18° 2'31.00"K) pedig egy újabb, ugyancsak adult feketeszájú géb is előkerült a varsákból. Ezt követően DEKA 3000 Lord típusú elektromos kutatói

A Balatonból fogott feketeszájú géb (Weiperth András felvétele)

halászgéppel is átvizsgáltam a helyszínt, és a Balatoni móló kövezésén további egy, míg a Sióban további két adult feketeszájú gébet sikerült begyűjtenem. A fiatal, 0+ korosztályú gébek között kizárólag folyami és tarka gébek voltak, egynyaras feketeszájú géb nem került elő.

A horgászoktól azt az információt kaptam, hogy a gébek nagyobb példányai kedvelt csalihalak. Sajnos ezeket olykor más vízterületekről hozzák magukkal, és ennek a feketeszájú géb balatoni megjelenésében is szerepe lehet. A faj elterjedése jelenleg lokálisnak tűnik, de a tó partvonalát védő mesterséges kövezések, valamint a kőszórások mólók segíthetik a faj terjedését és tartós megtelepedését.

Homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*) a Sebes-Körös hazai szakaszáról

Halasi-Kovács Béla, Nyeste Krisztián

2012. szeptember 15-én a Sebes-Körös körösladányi szakaszán lévő hallépcső haltani vizsgálata során a duzzasztómű alvizén (EOV X: 183797; EOY Y: 807050) a homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*) egy adult példányát azonosítottuk.

A homoki küllő Románia területén a Körös mindhárom ágából ismert, de a vízrendszer hazai részén mindaddig csak 1994-ben tapasztalták jelenlétét a Fekete-Körös sarkadi szakaszán, a Sebes-Körös magyarországi részéről pedig eddig nem volt adata. A homoki küllő a Duna vízgyűjtőjének ritka és védett bennszülött halfaja. Újabb előfordulása mind ökológiai, mind természetvédelmi szempontból öröndetes, mivel az áramláskedvelő, az élőhelyi adottságokra kifejezetten érzékeny faj csak vízfolyásaink egy szűk részében alkot stabil populációkat. Azt ugyanakkor csak további vizsgálatok dönthetik el, hogy az előkerült példány a Sebes-Körösben egy szigetszerű populáció létrejöttét

A körösladányi halcsatorna alsó szakasza, ahonnan a homoki küllő előkerült (Halasi-Kovács Béla felvétele)

indikálja, vagy csak egy áradással lesodródó egyedről van szó, amely a halcsatorna alvizén megfelelő élőhelyi adottságokat talált magának.